LOKALHISTORISK FORENING

FOR SLANGERUPEGNEN

RUNDT I SLANGERUP

EGNENS SEVÆRDIGHEDER M.M.

Forord

Lokalhistorisk Forening for Slangerupegnen har siden opstart af ”Kongensgade Projektet” ønsket at øge interessen for historiske mindesmærker og oplevelser i vores lokalområde.

Med udgivelsen af denne publikation er det vores håb at vi kan være med til at udpege nogle af de mange spændende steder, der er i vores nærmeste omegn og forhåbentlig give en fornemmelse af historiens vingesus.

God fornøjelse!

”Den blå blomst”
A/S Kaffesurrogatfabrikken " Skandia´s" Cikorietørreri A/S, opført 1916 på Stationsvej 11.
I Slangerup blev cikorie og roer vasket, tørret og brændt. Brændingen kunne lugtes over hele byen.
Den videre forarbejdning foregik på Skandias fabrik i København.
Cikorien dyrkedes på kontrakt af egnens bønder. Den blev blandet med sukkerroer (2:1) og det færdige produkt blev brugt som kaffeerstatning.

Kilder:
Arkivmateriale på Lokalhistorisk arkiv Slangerup
Inskriptioner på mindesmærker
Wikipedia

Fotos:
Erik Hansen, Irene Nielsen, Karen Lindgreen, Paul Norup,
Lokal Arkiv, SOIF. Slangerup Speedway Club og Aerodan Luftfoto, Kbh.

Research og Layout:
Irene Nielsen

Redaktion:
Bestyrelsen, Lokalhistorisk Forening for Slangerupegnen © 2018

Fig. 1

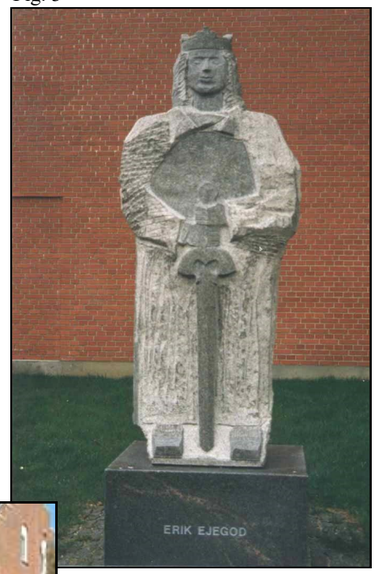
Slangerup Skole. Den oprindelige bygning blev opført i 1900.
Skolen blev udbygget ad flere omgange i 1954 og 1970 bag den oprindelige bygning,
Lukkede som skole i 1986.
Den oprindelige bygning blev indviet som Rådhus i 1956.
I dag er bygningerne anvendt som administration og bibliotek for Frederikssund kommune.

Fig. 2

Historisk Forening for Slangerupegnen
Læs vores historie på:
www.slangerup historiskforening.dk
Foreningen blev stiftet den 10. april 1972.
Vi har sammen med Lokalhistorisk arkiv Slangerup til huse på Kongensgade 18 i ”Rådhushaven” i bygningen som ses bagest til højre.

Fig. 3

Erik Ejegod- statue ved
"Rådhuset".

Udført af Josef Salamon
Rejst i 1995.

Fig. 4

Vandkunsten på Slangerup torv,
Kongensgade 18.

Udført af Josef Salamon, som har prøvet at bevare ideen fra den 1. vandkunst udført af Kaj Skjødt Petersen i december 1984 med de to søjler og dertil stikordene Slangerup, Manderup og Kvinderup.
Rejst 21/12 2003.

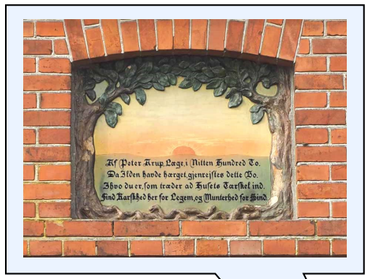
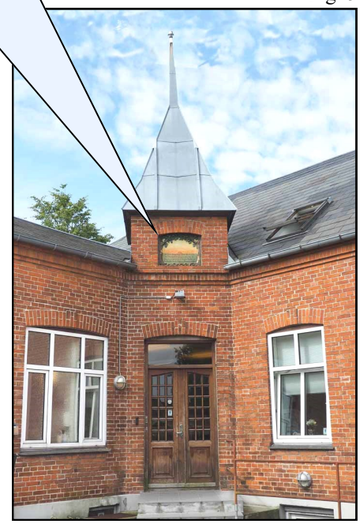

Fig. 5

Bagsiden af Kongensgade 20.
Her boede læge Peter Arup,
senere læge Svend Elin Hoffmeyer og
sidst læge Jens Thue Thuesen.
I dag benytter Frederikssund Kommunes administration bygningen.

Fig. 6

Basis til en søjle på Slangerup Kloster (se side 13 fig. 24, klosterets placering er vist på informationstavlen i Klosterstræde). Stenen står nu ved indgangen til Lokalhistorisk Forening for Slangerupegnen / Lokalhistorisk arkiv, Kongensgade 18.
Har været udlånt til Esrum Kloster
til udstilling i 1998/1999.

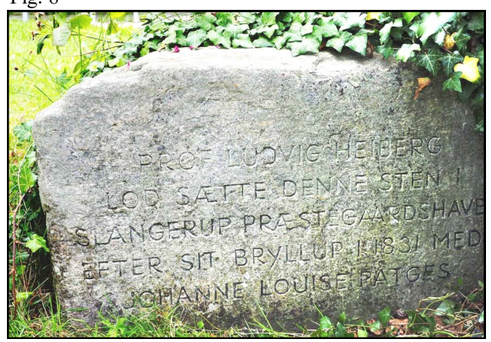
Fig. 7

Slangerup Gjæstgivergård, Kongensgade 13.
Genopført efter branden i 1902.

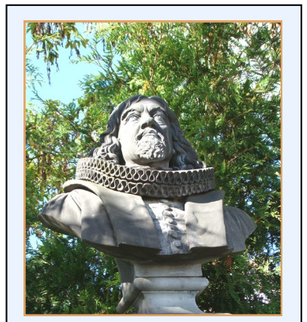
Mindesten i haven på Kirketorvet 6. Opsat af Johan Ludvig Heiberg og Johanne Louise Heiberg i anledning af deres vielse i Slangerup Kirke.
Vielsen blev foretaget den 31.07.1831 af pastor Hansen, som havde været huslærer for Johan Ludvig Heiberg.
Stenen var væk i nogle år, men da borgmester Bent Lund sidst i halvfjerdserne havde købt huset på Kirketorvet 6 fandt han stenen væltet om med forsiden nedad i haven.

Fig. 8

Stenen har en indskrift som lyder:
Prof. Ludvig Heiberg lod sætte denne sten i Slangerup præstegårdshave efter sit bryllup med Johanne Louise Pätges.

Anlægget på Kirketorvet med Thomas Kingos Mindesten.

Nederst til venstre: Mindesten over Slangerup som købstad 1100 - 1809

Nederst til Højre: Mindesten over borgmester Hans Atke, 1675.

Fig. 9

Fig. 10

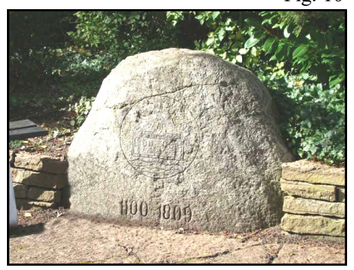

Fig. 11

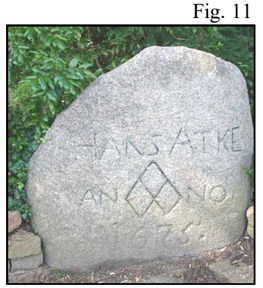

Fig. 12

Slangerup Kirke,
Sankt Mikaels Kirke, set fra syd.
Kirkemuren er ombygget i 1872 for at holde dyr ude fra kirkens område.

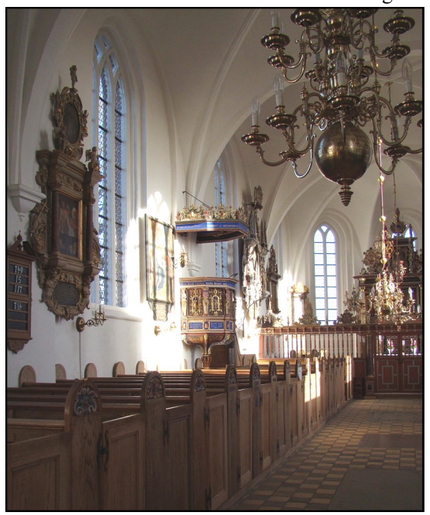
Fig. 13

I muren over porten er indsat en renæssanceprægget medaljon inspireret fra Verona, muligvis forestillende arkitekt Johan Daniel Herholdt
*13/8 1818
†11/4 1902.

Arkitekt Johan Daniel Herholdt var specialist i Norditaliensk byggestil og medlem af "Det Særlige Kirkesyn" ved lov af 19.02.1841.

Fig. 14

Slangerup Kirke er én af de få kirker i Danmark, hvor vinduerne er med klart glas. Således kan det naturlige lys frit sende sine stråler ind.
Slangerup Kirke er opført i 1588.

Fig. 15

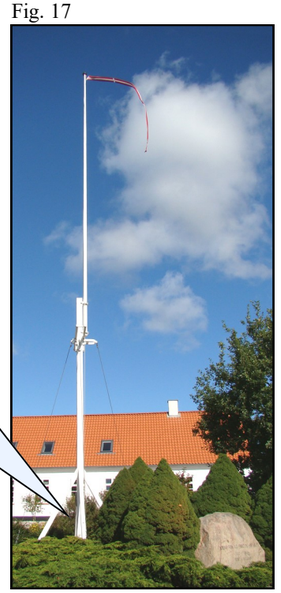
Kapellet på kirkegården, der blev bygget i 1906, er en gave fra direktør Anders Jensen. Anders lærte som slagter og som udlært rejste han til København, hvor han blev stor slagtermester og senere gik han ind i Hotelbranchen, byggede Paladshotellet i København og Marienlyst i Helsingør.

Fig. 16

Det oprindelige "Kingos Minde" blev bygget i 1913 og var missionshus frem til 1977, hvor bygningen blev overtaget af Slangerup Kirke og fungerede derefter som sognegård. Bygningen blev revet ned i 2010 og genopført i samme stil 2011.

Fig. 17

På Genforeningsdagen indviede man en af Borgerforeningen bekostet flagmast. Masten er en 18 meter høj Mersstang. Masten er tegnet af Arkitekt Mandrup-Poulsen,Ringsted.

Skjoldet tegnet af Lærer Alfred E. Nielsen (senere navneforandring til Erland Gibsø), Slangerup. Skjoldet og flaget er skænket af Slangerup Bysogns Kvinder.

Slangerup byvåben er påsat Kirketorvets flagstang ca. 1975-1980.
Til minde om Genforeningsdagen 1920.

Fig. 18

Tingstenene, Kirketorvet 6. I 1944 blev den 5. tingsten fundet på Kirketorvet 8, dengang slagtermester Peter Hansen gravede ud til nyt slagtehus.

Fig. 19

Kirketorvet. Mindesten over Rådhustomten.

Fig. 20

Kirketorvet. Mindesten over Besættelsen.

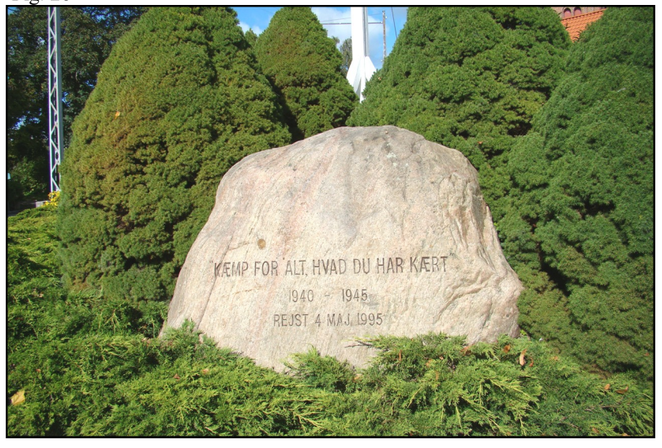

Fig. 21

Anlægget på Hestetorvet med mindesten for Erik Ejegod, den danske Pilgrimskonge, der døde undervejs til Kristi Grav, fik i 1887 sit Mindesmærke i fødebyen, med indskriften:

ERIK EJEGOD - KNUD LAVARDS FADER - VALDEMARERNES STAMFADER - FØDT I SLANGERUP - DØD PÅ CYPERN - 10. JULI 1103 - BODIL THORGOTSDATTER - HANS DRONNING - NAAEDE DET HELLIGE LAND - OG DØDE PÅ OLIEBJERGET.

Stationsvej 4
Slangerups gamle stationsbygning og efterfølgende anvendt som posthus.

Fig. 22

Bygningen nedrives i 2003 efter brand og er genopbygget som kopi. Stedet er nu drevet af den selvejende institution "Line Marie Hjemmet". Line Marie er et permanent botilbud til voksne med en erhvervet hjerneskade, som er færdigbehandlet på sygehus og genoptræningssted.

Fig. 23

De gamle "stræder" i Slangerup

Svaldergade

Fig. 24

Info tavle med illustration over det gamle klosters beliggenhed.

Klosterstræde

Fig. 25

Timianstræde

Fig. 26

Kannikestræde

Fig. 27

Fig. 28

Fig. 29

Mange gamle minder i den hyggelige smedehave og stuehuset, hvor Historisk Forening arrangerer skiftende udstillinger.

Fig. 30

Fig. 31

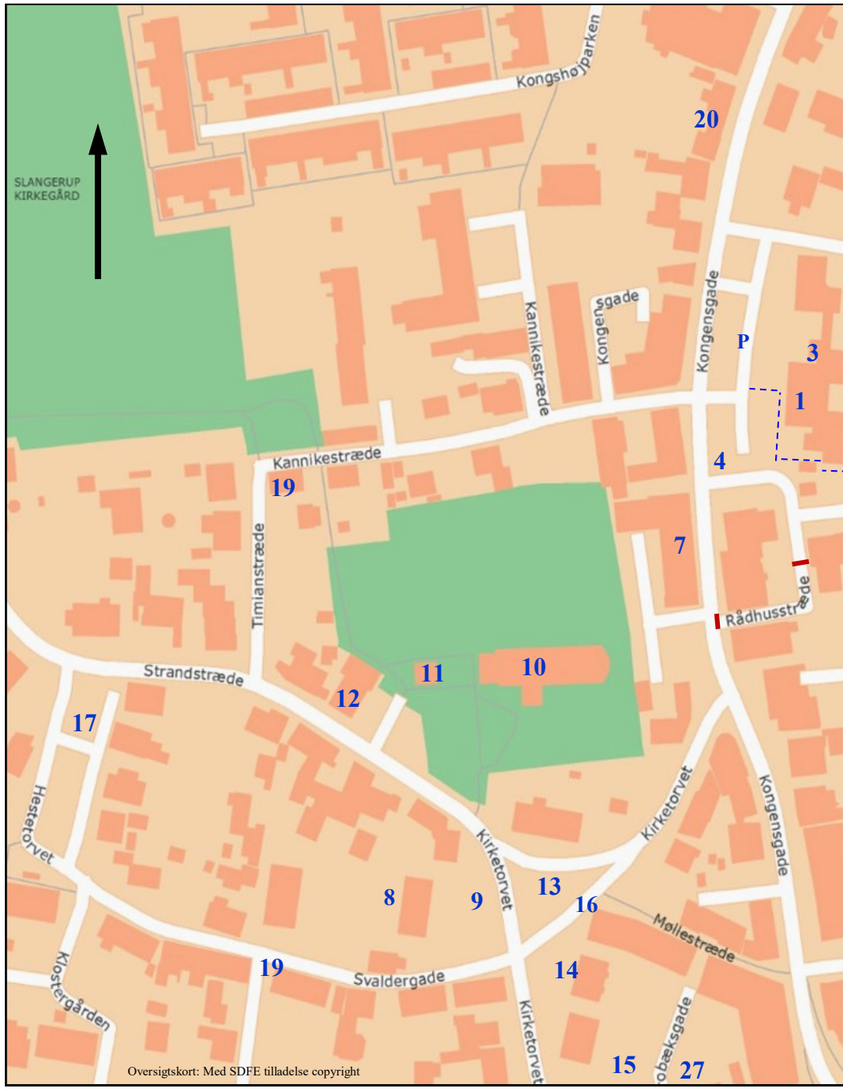
Fig. 32

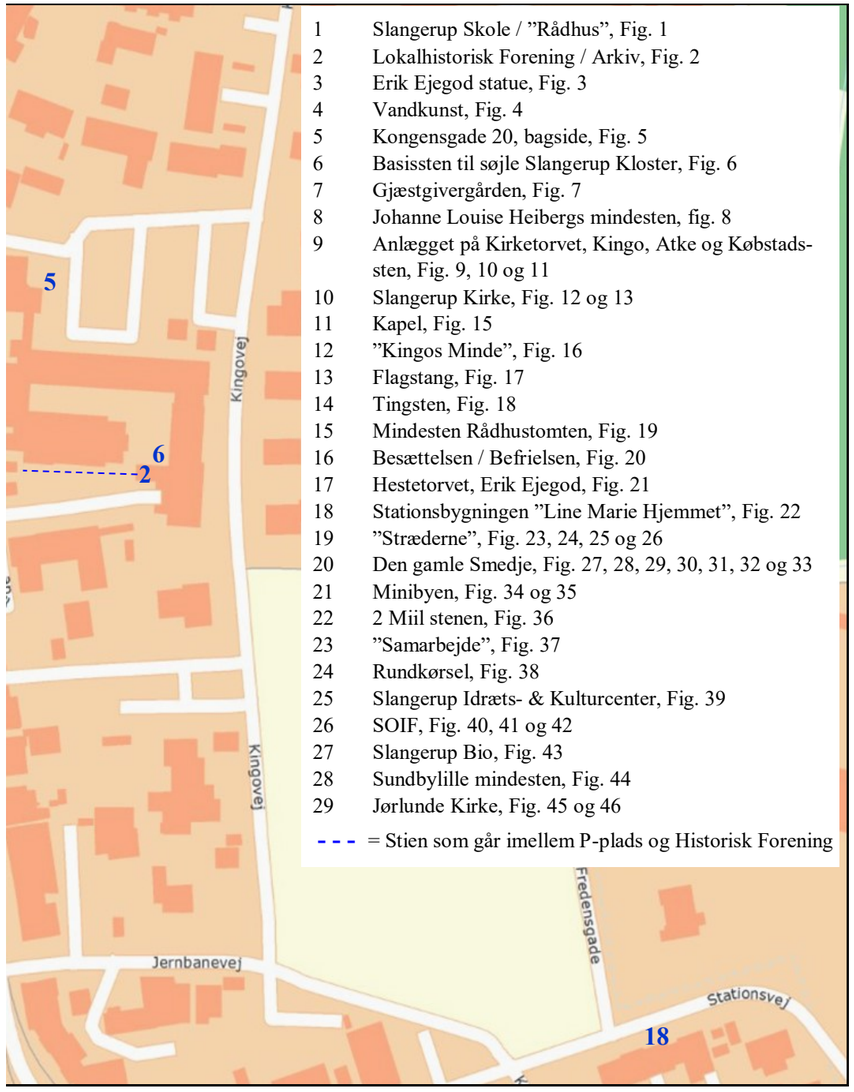

Den gamle Smedje, Kongensgade 23 ejes af Frederikssund kommune, men som Lokalhistorisk Forening for Slangerupegnen i 1997 fik råderet over.
Den sidste aktive smed, Niels Oluf Hansen, virkede her til engang i 70'erne, men boede i huset til sin død i 1986.
Oluf Hansens hustru, Anna Margrethe boede i huset til 1996.

Fig. 33

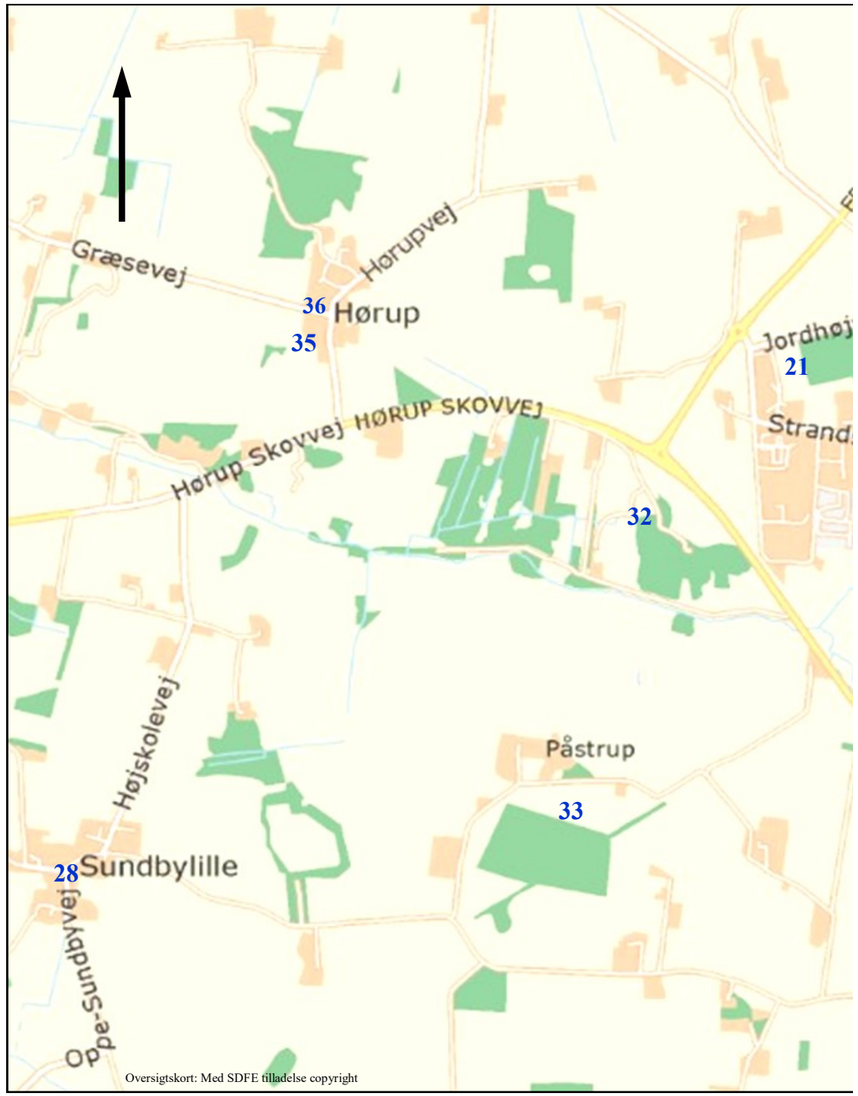

1 Slangerup Skole / ”Rådhus”, Fig. 1
2 Lokalhistorisk Forening / Arkiv, Fig. 2
3 Erik Ejegod statue, Fig. 3
4 Vandkunst, Fig. 4
5 Kongensgade 20, bagside, Fig. 5
6 Basissten til søjle Slangerup Kloster, Fig. 6
7 Gjæstgivergården, Fig. 7
8 Johanne Louise Heibergs mindesten, fig. 8
9 Anlægget på Kirketorvet, Kingo, Atke og Købstadsten, Fig. 9, 10 og 11
10 Slangerup Kirke, Fig. 12 og 13
11 Kapel, Fig. 15
12 ”Kingos Minde”, Fig. 16
13 Flagstang, Fig. 17
14 Tingsten, Fig. 18
15 Mindesten Rådhustomten, Fig. 19
16 Besættelsen / Befrielsen, Fig. 20
17 Hestetorvet, Erik Ejegod, Fig. 21
18 Stationsbygningen ”Line Marie Hjemmet”, Fig. 22
19 ”Stræderne”, Fig. 23, 24, 25 og 26
20 Den gamle Smedje, Fig. 27, 28, 29, 30, 31, 32 og 33
21 Minibyen, Fig. 34 og 35
22 2 Miil stenen, Fig. 36
23 ”Samarbejde”, Fig. 37
24 Rundkørsel, Fig. 38
25 Slangerup Idræts- & Kulturcenter, Fig. 39
26 SOIF, Fig. 40, 41 og 42
27 Slangerup Bio, Fig. 43
28 Sundbylille mindesten, Fig. 44
29 Jørlunde Kirke, Fig. 45 og 46

- - - = Stien som går imellem P-plads og Historisk Forening

30 Kratmølleskoven, Fig. 47
31 Kratmøllebroen, Fig. 48 og 49
32 Slangerup Speedway Club, Fig. 50 og 51
33 Slangerup Motocross Klub, Fig 52
34 Metalskolen Jørlunde, Fig. 53 og 54
35 Hørup Rytterskole, Fig. 55
36 Genforeningssten i Hørup, Fig. 56
37 Naturområde Slangerup Vest, Fig. 57 og 58
38 Nybrovejens Vandværk, Fig. 59 og 60

Fig. 34

Fig. 35

Slangerup Miniby

Lørdag den 18. april 2015 blev alle vore huse flyttet fra smedjen til den nye placering på Idrætsvej 5, så nu kan vi for alvor sige at Slangerup har fået sin MINIBY, hvor byen kan opstilles så den følger det oprindelige gade-forløb.

Læs historien på:
www.slangerupminiby.dk

Fig. 36

19.06.2016, genopsætning og afsløring af 2 MIIL stenen, Roskildevej 6.
Stenen havde været ”gemt” på Materielgården i Hillerød i 95 år.

Fig. 37

"Samarbejde"
Skulptur ved Super Brugsens parkeringsplads.

Efter ombygning af Brugsen i 1980 prydede kunstværket bygningens facade før det blev flyttet til sin nuværende plads.
Kunstværket blev til efter idé af tidligere brugsuddeler Sven Risvang,
Poul Skovgaard stod for smedearbejdet.

Fig. 38

Landskabsarkitekt
Niels Lützen
er manden bag projekteringen.

Rundkørslen blev anlagt i 1994, der hvor der før var et trefløjet kryds, som var meget trafikfarligt.
Selve rundkørslen skulle have en form, der både gjorde den overskuelig, men også signalerede historie.
Stenene stod oprindeligt på en af de mange viadukter, der førte over den gamle midtbane (som aldrig blev fuldført), nu er de rengjorte for maling og fremstår i svensk, kløvet granit.
De er sat dobbelt i et mønster, der skulle signalere en vis velordnethed, måske med referencer til dengang byen voksede sig til en betydningsfuld storby i middelalderen eller endnu længere tilbage som en stensætning i vikingetiden, da byen blev grundlagt.

Fig. 39

Idrætsvej 5.
Slangerup Idræts- og Kulturcenter er en kommunal institution med flere idrætshaller, samt en dejlig stor svømmehal med opvarmede bassiner.

Fig. 41

Fig. 40

Idrætsvej 5.
SOIF har eksisteret i mere end 100 år, til stor glæde for drenge og piger i alle aldre.

Fig. 42

Fig. 43

Brobæksgade 4, Slangerup Bio som den ser ud efter seneste ombygning.
Der har været biografdrift i Slangerup siden 1916.
Biografen drives som foreningsbiograf af aktive, ulønnede, filmglade mennesker.

Fig. 44

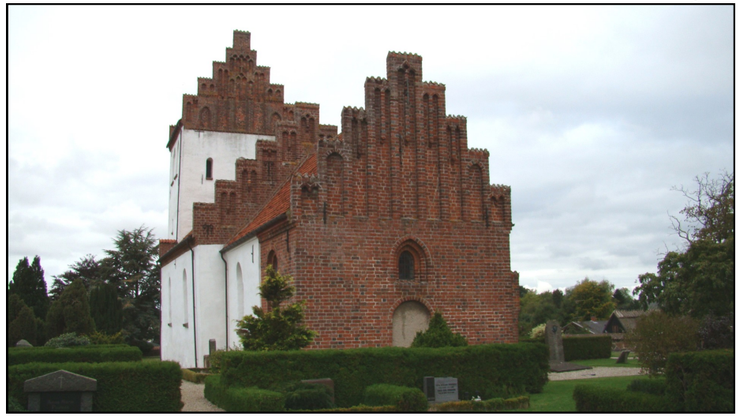
I landsbyen Sundbylille, hvor tre veje mødes, står et kastanjetræ og to mindesten.

På den ene sten læser man: P N S 1738 og på den anden H P N 1905.

Oven på stenen: ½ mil F VII.
Midt imellem disse to linjer er udhugget en kongekrone.
H P N er formentlig betegnelse for gårdejer Hans Peter Nielsen, medens det derimod ikke har kunnet oplyses hvem P N S er.

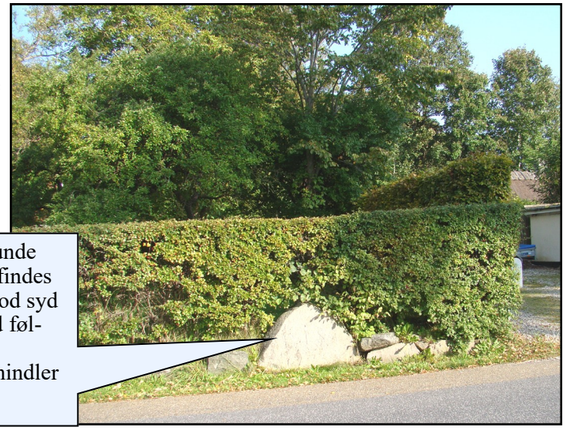
Fig. 45

Jørlunde Kirke
Bygaden 26A, er en middelalderkirke fra ca. 1100, der menes at være bygget af Skjalm Hvide.

David Jendrik Schindler var søn af en apoteker i Christiania, Norge og født i 1714. Han var præst i Jørlunde fra 1743 og til sin død i 1786. Desuden var han Provst i Herredet i 21 år og Æresprovst (præpositus honorarius) i 8 år og 5 måneder.
Hans kiste blev nedsat i Kirken "under den tredje Mandfolkestol fra Prædikestolen".

Fig. 46

I hegnet om Jørlunde Præstegårdshave findes der ud til vejen mod syd en mindesten med følgende indskrift:
David Jendrik Schindler
1775

Fig. 47

Kratmølleskoven
"Borgernes skov står nu klar til indvielse". Dette skete i september 1994, hvor Dronning Ingrid plantede det første træ i den nye skov.

Fig. 48

Gl. Københavnsvej.
Kratmølle Bro efter renoveringen i sommeren 2016.

Fig. 49

Kratmølle Bro er ifølge Kulturstyrelsen - måske - Danmarks ældste bro (ca. 400 år gammel).

Fig. 50

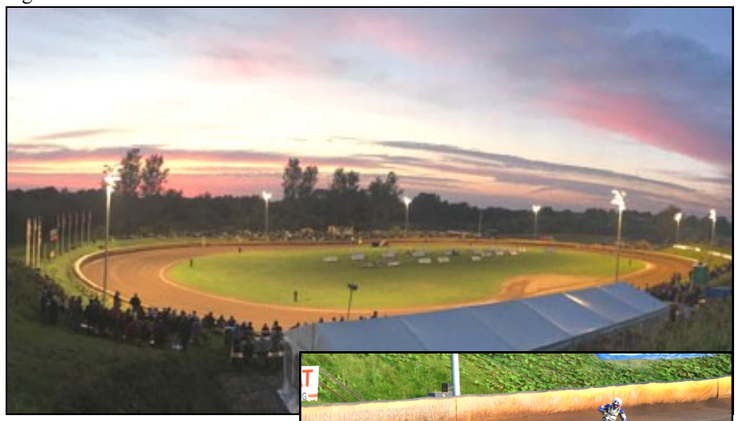

Fig. 51

Hørup Skovvej 5.
Slangerup Speedway Club

Læs klubbens historie på:
www.slangerupspeedway.dk

Fig. 52

Hagerupvej 1,
Slangerup.

Slangerup
Motocross klub.

Fig. 53

Luftfoto af Metalskolen Jørlunde set fra vest. Slagslundevej 13.
I baggrunden ses Buresø.
Metalskolen Jørlunde er indviet i 1968 og udvidet i 1981. Billedet er taget efter udvidelsen.

Fig. 54

I forbindelse med Dansk Metals 100 års jubilæum fik forbundet overdraget en gave fra Arbejdernes Bank, skulpturen "Tangen" af kunstneren Børge Jørgensen. "Tangen" er en 8,5 meter høj skulptur i rustfrit stål. "Tangen" er i dag Metalskolen Jørlundes vartegn.

Fig. 55

Rytterskolen i Hørup, er én blandt 240 andre.
På alle landets rytterskoler blev opsat sandstenstavler med enslydende indskrift.
Skolerne har Frederik den Fjerde ladet opføre i 1721, for at de fattige børn kunne modtage undervisning.

Fig. 56

Genforeningssten
1864 -1920
i Hørup.

Indskriften på stenen lyder:
VELKOMMEN
HJEM I LANDS-
MÆND FRA SYD
1864 - 1920

Fig. 57

Kom og nyd freden og roen i området ved Græse å, mellem Klostergården og Sønderparken.

Fig. 58

Oprensning af naturområde i Slangerups sydvestlige bydel med nyanlagte stier og gangbroer.

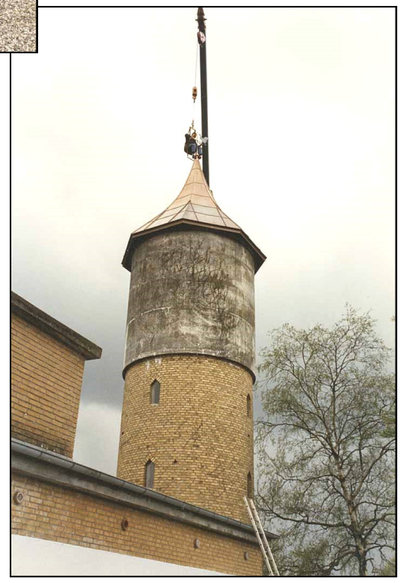
Fig. 59

Nybrovejens Vandværk,
Nybrovej 15

Ny ”kobberhat”
påsættes det gamle vandtårn.

Fig. 60

Nybrovejens Vandværk (NV) daterer sig tilbage til 5. marts 1922, hvor en snes Slangerup borgere omkring værkets nuværende position, dannede et interessefællesskab om en vandforsyning.
NV er således det egentlige første kollektiv i byen.

Lokalhistorisk Forening
for Slangerupegnen

Mød os i Kongensgade 23,

i "Den gamle Smedje"

Bestyrelsen træffes

lørdage kl. 10-13

i perioden 1. maj til 31. oktober

Kongensgade 18, på "Arkivet"

mandage kl. 9-12

i perioden 1. november til 30. april

Du kan også møde os på:

www.slangeruphistoriskforening.dk

CreaSign - 4484 7671